

అంతరంగ యాత్ర

ANTHARANGA YATRA

KRISHNAMURTI FOUNDATION INDIA

DEC 2019 - MARCH 2020

Rs. 2/-

VOL. XIV

ISSUE 2

జె. కృష్ణమూర్తి బోధనలతో కూర్చిన ప్రచురణ

మీ మనసు అనే బీరువా అరల నుండి భయాన్ని బయటకు తీసి పరికించి చూడండి

మనం భయాన్ని గురించి మాట్లాడుకుంటూ ఉన్నాం; మనం మతం అని చెప్పుకునేది నిజంగా ఈ భయం కారణంగా జనించిన ఫలితమని మీకు తోచడం లేదా? మీ తల్లిదండ్రులు, మీ తాతయ్య, నాయనమ్మ, మీ బంధువులు దేవాలయానికి వెళ్ళడం, విగ్రహాన్ని పూజించడం, 'గీత' నుండి కాని, మరో పవిత్ర గ్రంథం నుండి కాని సూక్తులు పునరుక్తి చేయడం లేదా ఏవో పూజా పునస్కారాలు చేయడం మీరు గమనించే ఉంటారు. ఈ పనులన్నీ చేయడం, ఏదో ఒక దానిలో నమ్మకం కలిగి ఉండటం, దీనినే మతం అని వాళ్ళు పిలుస్తారు. అయితే మీరు ఇదే విధంగా అనుకుంటున్నారా? దేవాలయానికి వెళ్ళడం, చేత్తో చేసిన విగ్రహం పాదం వద్ద పూవులు ఉంచడం, ప్రతిరోజూ క్రమం తప్పకుండా ఏవో పూజలూ పునస్కారాలూ చేయడం, మీరు చనిపోయేదాకా ఒక సంవత్సరం తరువాత మరొక సంవత్సరం ఇదే విధంగా చేయడం - అదేనా మతం అంటే?

చేతితో తయారుచేసిన వస్తువుని పూజించడం మతం కాకపోతే, అప్పుడు మనసుతో తయారుచేసిన దానిని పూజించడం మతం అవుతుందా? మీరు దేవాలయంలో ప్రవేశించగానే ఎవరో ఒక శిల్పి రాతితో చెక్కిన విగ్రహం అక్కడ మీకు కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రతిమ ముందు జనం పూవులు ఉంచుతారు. దాని మీద నీళ్ళు చల్లుతారు. దానికి వస్త్రాలు కప్పుతారు. దానినే వాళ్ళు మతం అని పిలుస్తారు. ఇవి చేయకపోవడం మతంలో విశ్వాసం లేకపోవడం అని వాళ్ళు అనుకుంటారు.

మనకు దైవం అంటే కూడా ఒక అభిప్రాయం ఉన్నది. ఆ అభిప్రాయాన్ని మనసే సృష్టించింది. అవును కదూ? విగ్రహాన్ని కూడా మనసు చేతి సహాయంతో తయారు చేస్తుంది. దైవం అనే ఊహని మనసు తయారు చేసుకొని, అది ఒక అద్భుతమైన విషయంలాగా, పూజించవలసిన పవిత్రమైన రూపంలాగా తన వద్ద పెట్టుకుంటుంది. ఈ ఊహ, రూపం రెండూ మనసు తయారు చేసినవే, కాదా? ఇవి దైవం కాదని తెలుస్తూనే ఉన్నది. ఎందుకంటే - మనసే వీటిని కొత్తగా కల్పించింది కాబట్టి. యూరప్ లో మనిషి రూపంలో చెక్కిన శిల్పాన్ని, దుస్తులు లేకుండా ఒక క్రాసుమీద మేకులతో కొట్టి ఉంచడం మీరు చూస్తారు. ఈ ఆకృతిని వాళ్ళు పూజిస్తారు. ఇక్కడ ఇండియాలో ఇటువంటిదే మనం ఇంకో పద్ధతిలో చేస్తాం. ఇండియాలో కాని, యూరప్ లో కాని, అమెరికాలో కాని ఒక ప్రతిమకు ప్రార్థనలు చేస్తాం. ఒక ఊహను పూజిస్తాం. క్రమక్రమంగా మతం అని పిలుస్తామే, దానిని మనం నిర్మిస్తాం - ఇదే మనసు కల్పించిన మతం.

చూడండి, మనం ఒంటరిగా ఉండాలంటే భయపడతాం. మనకి సహాయం చేయడానికి ఎవరో ఒకరు కావాలని కోరుకుంటాం. మీ వయసులో ఉన్నప్పుడు తల్లిగాని, తండ్రిగాని, తాతగాని మనకు సహాయం చేయాలని మనం కోరుకుంటాం. మనం పెరిగి పెద్దవాళ్ళం అయ్యాక కూడా ఇంకా ఎవరో ఒకరు మనకి సహాయం చేయాలని కోరుకుంటాం. ఎందుకంటే - జీవితం చాలా కఠినమయినది కాబట్టి. అతి శక్తిమంతుడని మనం అనుకుంటున్న తండ్రి (దైవాన్ని 'ఫాదర్' అని క్రైస్తవులు అంటారు) మనల్ని కాపాడాలని మనం కోరుకుంటాం. మనం ఏం చేయాలో చెప్పాలని కోరుకుంటాం. కనుక ఒంటరిగా ఉండాలంటే ఉండే భయం వలన, ఎవరూ సహాయం చేయరేమోననే భయం వలన, మనం ఒక దైవంలో, మనకు అతడు సహాయం చేస్తాడని అనుకుంటూ - అతనిలో నమ్మకం ఉంచుతాం. అయితే - ఇదంతా కూడా మనసు చేసిన కల్పనే కదూ. అవును కదూ? మనం భయపడుతూ ఉన్నాం కాబట్టి, ఏది తప్పు, ఏది ఒప్పు అని చెప్పి దారి చూపించాలని కోరుకుంటాం కాబట్టి. మనం పెరిగి పెద్దవాళ్ళమవుతున్నప్పుడు మతం అనేది ఒకటి సృష్టించుకుంటాం. అయితే ఇది మతం ఏ మాత్రం కాదు. మతం వీటన్నిటికంటే సంపూర్ణంగా విభిన్నమయినదని నేను అనుకుంటాను. ఆ నిజమయిన దానిని కనుగొనాలంటే మనిషి కల్పన చేసిన దీని నుండి మనం విముక్తం అయి తీరాలనేది స్పష్టమే కదా! మీరు తెలుసుకోగలుగుతున్నారా? దైవం అంటే ఏమిటి అనేది తెలుసుకోవడానికి, సత్యమయిన దానిని కనుగొనడానికి మనిషి తన మీద తనే స్వయంగా విధించుకున్న కుహనా మతపు కృత్రిమ తతంగాల నుండి విముక్తి చెంది తీరాలి. మీరు సంపూర్ణంగా భయం నుండి విముక్తి చెందినప్పుడు మాత్రమే సత్యమయిన దానిని కనుగొనగలుగుతారు. అంటే అర్థం మీరు పెరిగి పెద్దవాళ్ళవుతూ ప్రపంచంలోకి అడుగు పెట్టినప్పుడు, మీరు దేనిని గురించి భయపడుతున్నారో అనేది తెలుసుకొని, దాని నుండి తప్పించుకొని పారిపోవడం చేయకుండా, మీ మనసు అనే బీరువా అరల నుండి దానిని బయటకు తీసి, పరికించి చూసే ప్రజ్ఞ, తెలివి మీకు ఉండి తీరాలి.

మనలో చాలామందిమి ఒంటరిగా ఉండాలంటే భయపడతాం. మనం ఎప్పుడయినా వంటరిగా నడుచుకుంటూ (వాకింగ్ కి) వెళతామా? చాలా అరుదుగా. మనతో పాటు నడవడానికి మనకి ఎప్పుడూ మరొకరు తోడు కావాలి. ఎందుకంటే, మనం ఆపకుండా ఏదో ఒకటి మాట్లాడుతూ ఉండాలని కోరుకుంటాం. ఎవరో ఒకరికి ఒక కథ చెప్పాలని అనుకుంటాం. మనం ఎప్పుడూ మాట్లాడుతూనే ఉంటాం. మాటలు, మాటలు,

మాటలతోనే కాలమంతా గడుపుతాం. కనుక మనం ఎప్పుడూ ఒంటరిగా ఉండలేము. ఉండలేము కదూ? మనం పెరిగి పెద్దవాళ్ళమయ్యాక, ఒంటరిగా నడిచి వెళ్ళగలిగినప్పుడు, అనేకమయిన క్రొత్త విషయాలు కనుగొంటాం. మనలోని ఆలోచనా ధోరణులు ఏమిటి అనేది స్వయంగా కనిపెడతాం. ఆ పైన మనం చుట్టూ ఉన్నవన్నీ పరిశీలించడం ఆరంభిస్తాం - బిచ్చగాడిని, మూర్ఖుడిని, చాతుర్యం గల మనిషిని, భాగ్యవంతులను, పేదవారిని. చెట్లు, పక్షులు, ఆకుమీద మెరిసే కాంతి కిరణాలు వీటన్నింటిని గురించిన ఎరుక మనలో కలుగుతుంది. మీరు ఒంటరిగా బయటకు వెళ్ళినప్పుడే మీరు ఇవన్నీ చూడగలుగుతారు. ఒంటరిగా ఉంటూ ఉన్నప్పుడు త్వరలోనే మీరు భయపడుతున్నారని మీకు తెలుస్తుంది. మనం భయపడుతూ ఉన్నాం కాబట్టే మతం అని మనం పిలిచే ఈ విషయాన్ని మనం కొత్తగా కల్పన చేశాం.

దైవాన్ని గురించి, అతనిని ఏ విధంగా అందుకోవాలనే దానిని గురించి అసంఖ్యాక మయిన పుటలలో గ్రంథాలు రచించారు. అయితే దీనంతటికీ వునాది భయమే. మనిషి భయపడుతూ ఉన్నంతవరకు, అతను సత్యమయినది ఏదీ కనుగొనలేడు. మీరు చీకటి అంటే భయ పడుతుంటే బయటకు వెళ్ళడానికి సాహసించరు. అందుకని ముఖం మీదకు దుప్పటి లాక్కుని నిద్రపోతారు. బయటకు వెళ్ళి పరికించడానికి, సత్యమయినది ఏది అని తెలుసుకోవడానికి భయం నుండి విముక్తి ఉండాలి. ఉండి తీరాలి కదూ? కాని చూడండి, భయం నుండి విముక్తి చెందడం అనేది చాలా కష్టమయిన సంగతి. చాలా మంది పెద్దవారు భయం నుండి మీరు విముక్తి చెందడమనేది మీరు పెద్దవారయ్యాకే సాధ్యమని అంటారు. మీరు జ్ఞానం సేకరించాక, మీ మనసుని క్రమశిక్షణలో పెట్టడం నేర్చుకున్నాకే భయం నుండి విముక్తి చెందగలుగుతారని వారు అంటారు. స్వేచ్ఛ అనేది బహుదూరంగా ఎక్కడో చివరగా ఉంటుంది, ఆరంభంలో ఉండదని వాళ్ళు అనుకుంటారు. అయితే స్వేచ్ఛ అనేది

తప్పుకుండా బాల్యం నుండే ఆరంభం కావాలి. లేదంటే ఇక ఎప్పటికీ మీరు స్వేచ్ఛగా ఉండలేరు.

చూడండి, తాము ఒక ప్రకృత భయ పడుతూ ఉంటూ, పెద్దవారు మిమ్మల్ని క్రమ శిక్షణలో పెడతారు. ఇది తప్పు, అది ఒప్పు అని మీకు చెప్తారు. ఇది చేయండి, అది చేయకూడదు అని మిమ్మల్ని ఆదేశిస్తారు. ఇతరులు ఏమంటారో అన్నది మీరు యోచించాలి అని మీతో చెప్తారు. ఇంకా ఇట్లాగే ఎన్నో. మిమ్మల్ని ఒక గాడిలో, ఒక చట్రంలో, ఒక నమూనాలో ఇమిడి పోయేటట్లుగా చేయడానికి రకరకాల కట్టుబాట్లు ఉంటాయి. దీనినే క్రమశిక్షణ అంటారు. చాలా చిన్నవయసులో ఉండటం వలన, మీ లోపల ఉండే మీ భయాల వలన మీరు అందులో ఇమిడిపోతారు. అయితే దీనివలన మీకు ఏ ప్రయోజనమూ ఉండదు. ఎందుకంటే - అందులో ఇమిడిపోయాక ఇక మీరు అపగాహన అనేది చేసుకోలేరు.

సరే, ఇప్పుడు మరొక వైపు నుండి చూడండి. మిమ్మల్ని క్రమశిక్షణలో పెట్టకపోతే, మిమ్మల్ని అదుపు ఆజ్ఞల్లో పెట్టకపోతే, మిమ్మల్ని అణచివుంచకపోతే, మీకు ఇష్టమైనవే మీరు చేస్తారా? మీరు ఫలానాది చేయాలి అని చెప్పడానికి ఎవరూ లేకపోతే, అప్పుడు మీరు

ధర్మస్థలం

ధర్మయుతమైన మనసుకు ఒక ఆశ్రయం అంటూ ఉండదు. అది చెదిరిపోయి ఉండదు. ఆ మనసుకు సంకెళ్ళు నడలిపోయాయి. ఫలానా సమయంలో ఫలానా కార్యక్రమం వంటి వద్దతి ఆ మనసుకు ఉండదు. మాజాతంతుల విధివిధానాలు, మూర్ఖ విశ్వాసాలు, నమ్మకాలు వంటి వాటి అన్నింటి నుండి పూర్తిగా విముక్తమై స్వేచ్ఛగా ఉంటుంది. ఆ మనసు సంపూర్ణమైన స్వేచ్ఛలో స్వతంత్రంగా ఉంటుంది. అప్పుడే ఉండే ఆ ప్రేమలో, ఆ కరుణలో మాత్రమే తెలివి - ప్రజ్ఞ ఉంటుంది. అటువంటి మనసు కనుక మీకు ఉంటే మీరు ఎక్కడ ఉన్నా సరే, ఆ అక్కడే ధర్మస్థలం ఉంటుంది. ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం ఉంటుంది.

(వారాణశి: 20 నవంబరు, 1984)

మీ ఇష్టానుసారం ప్రవర్తిస్తారా? బహుశ ప్రస్తుతం అట్లాగే ప్రవర్తిస్తారేమో. ఎందుకంటే మిమ్మల్ని నిర్బంధించడం, అణచివేయడం, ఒక చట్రంలో బిగించి వేయడం మీకు బాగా అలవాటయి పోవడం వల్ల, వాటికి పూర్తిగా విరుద్ధంగా చేయాలని మీరు అనుకుంటారు. కాని, బాల్యం నుండి, మీరు స్కూలుకు వెళ్ళడం ఆరంభించిన మొట్టమొదటి రోజుల నుండి, టీచరు మీతో అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుతూ, చర్చిస్తూ ఉంటాడని అనుకుందాం. మీరు ఇవి చేసి తీరాలి అని చెప్పాడని అనుకుందాం - అప్పుడు మీరు ఎట్లా స్పందిస్తారు? మీరు స్కూల్లో చదువు ఆరంభించిన మొట్టమొదటి రోజుల నుండి టీచరు మీకు స్వేచ్ఛగా ఉండటం అనేది మొదటి నుండి చేయ వలసినది అనీ, ఎప్పుడో చనిపోయే ముందు చేసే చిట్టచివరిది కాదు అనీ మీకు నిర్దేశం చేసి చూపాడనుకోండి - అప్పుడు ఏమవుతుంది?

ఇందులో ఉండే కష్టం ఏమిటంటే, స్వేచ్ఛగా ఉండాలంటే అపారమైన తెలివి ఉండవలసిన అవసరం ఉంటుంది. స్వేచ్ఛగా ఉండటం - మీకు నిజంగా ప్రీతికరమైనవి ఏవో అవి చేసే స్వేచ్ఛ - అంటే ఏమిటో మీకు ఇంకా తెలియకపోవడం వలన, మీకు తెలివిని గురించిన తీరు తెన్నులు కనిపెట్టడానికి మీ టీచరు సహాయం చేయడం అతని ధర్మం. భయం నుండి విముక్తిని కలిగించేది తెలివి. భయం ఉన్నంతవరకు మీపైన మీరే ఒక క్రమశిక్షణను విధించుకుంటూ ఉంటారు. నేను ఇది చేయాలి, అది చేయకూడదు. నేను నమ్మాలి, నేను అనుగుణంగా ఉండాలి, నేను పూజ చేయాలి - ఇంకా ఇట్లాంటివే. ఈ స్వయం శిక్షణ అంతా భయంలో నుండి పుట్టుకొచ్చినదే. భయం ఉన్నచోట తెలివి లేదా వివేకం అనేది ఉండదు.

కనుక, విద్యాధ్యయనం అంటే సవ్యంగా చెప్పాలంటే పుస్తకాలు చదవడం, పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులవడం, ఉద్యోగం సంపాదించడం మాత్రమే కాదు. విద్యాధ్యయనం అంటే అదొక విభిన్నమైన ప్రక్రియ. అది మీరు జన్మించిన క్షణం నుండి మీరు చనిపోయే క్షణం వరకు విస్తరించి ఉంటుంది. మీరు అసంఖ్యాకమయిన పుస్తకాలు చదివి ఉండవచ్చు. చాలా యుక్తిపరులయ

ఉండవచ్చు. కాని కేవలం చాతుర్యం, యుక్తి విద్యాధ్యయనానికి గుర్తు అని నేను అనుకోను. మీరు కనుక కేవలం చాతుర్యం కలవారయితే జీవితంలోని అనేకం మీరు పోగొట్టుకుంటారు. మీరు దేనిని గురించి భయపడుతున్నారో అది తెలుసుకోవడం, దాని నుండి పారిపోకుండా, దానిని అవగాహన చేసుకోవడం అన్నింటికన్న ప్రధానమయిన విషయం. మీ మనసు ఒత్తిడి చేసే అన్ని రకాలయిన కోర్కెల నుండి విముక్తి చెందినప్పుడు, అది అసూయపడకుండా, అర్జన పర్వతంలో మునిగితేలకుండా ఉన్నప్పుడు, అప్పుడు మాత్రమే దైవం అంటే ఏమిటో తెలుసుకో గలుగుతుంది. అందరూ దైవం అంటే ఇది అని చెప్పేది కాదు దైవం అంటే. దైవం అంటే దీనికి పూర్తిగా విభిన్నమయినది - మీరు అవగాహన చేసుకున్నప్పుడు, మీకు భయం లేనప్పుడు అది ప్రత్యక్షంగా అంటే నేరుగా తెలుస్తుంది.

కనుక, మతం అంటే నిజంగా ఒక విద్యాధ్యయనపు ప్రక్రియ, అవును కదూ? మతం అంటే ఏది విశ్వసించాలి, ఏది విశ్వసించకూడదు అనే విషయం కాదు. పూజా పునస్కారాలు చేయడం కాదు. ఏవో కొన్ని అంధ విశ్వాసాలను పట్టుకొని వ్రేలాడటం కాదు. అవగాహన చేసుకొనే తీరులను మనకి మనమే అధ్యయనం చేసే ఒక ప్రక్రియ. ఆ విధంగా మన జీవితం అపూర్వ మయిన సంపన్న సమృద్ధతను చేకూర్చు కుంటుంది. ఆపైన మనం భయపడుతూ ఉండం. ఆ తరువాత నగటు మానవులలాగా ఉండిపోము. ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని మనం అప్పుడే సృష్టించ గలుగుతాం.

రాజకీయవేత్తలు, మతాధికారులు, నూతన ప్రపంచపు సృష్టి యువకుల చేతిలోనే ఉన్నదని అంటారు. మీరు వినలేదూ? బహుశ కొన్ని వందల సార్లు విని ఉంటారు. కాని, మీరు స్వేచ్ఛగా ఉండేటటువంటి విద్యను వారు మీకు బోధించరు. ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టించాలంటే స్వేచ్ఛ ఉండి తీరాలి. పెద్దవారు తమ స్వంత అభిప్రాయాల నమూనాలకు అనుగుణంగానే మీకు విద్య గరపుతారు. వాళ్ళు ఈ విషయం అంతా ఘోరమైన అస్తవ్యస్త స్థితిలో

పడవేశారు. ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టించ వలసింది మీరే, చిన్నతరం వారే అని వాళ్ళు అంటారు. మళ్ళీ వాళ్ళే మిమ్మల్ని ఒక పంజరంలో పెట్టి ఉంచుతారు. పెడతారు కదూ? మీరు ఒక ఇండియన్ గా ఉండాలి. పార్సీగా ఉండాలి లేదా మరొకటిగా అనీ వాళ్ళు మీతో చెప్తారు - మీరు కనుక వాళ్ళ అభిప్రాయాలను అనుసరిస్తే ప్రస్తుతం ఉన్నలాంటిదే అయిన ప్రపంచాన్నే మళ్ళీ మీరు సృష్టిస్తారని గట్టిగా చెప్పవచ్చు. మీరు స్వేచ్ఛలో మాత్రమే ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టించగలరు. భయంలో నుండి కాదు. అంధ విశ్వాసంలో నుండి కాదు. నూతన ప్రపంచం ఫలానా తీరులో ఉండాలని కొంత మంది చెప్పిన మాటలు పునాదిగా చేసుకొని కాదు.

చిన్న వయసులో ఉన్న మీరు అంటే, రాబోయే తరం ఒక సంపూర్ణంగా విభిన్నమయిన ప్రపంచాన్ని తీసుకొని రాగలుగుతారు. అయితే మీరు స్వేచ్ఛగా ఉండటానికి తగిన విద్యాధ్యయనం చేసినప్పుడు మాత్రమే, మీకు ప్రీతికరం కానివి, మీకు అవగాహన కానివి చేయమని మిమ్మల్ని నిర్బంధించనప్పుడు మాత్రమే ఇది సాధ్యం అవుతుంది. అందుకోసమే మీరు చిన్న వయసులో ఉన్నప్పుడే, నిజమయిన విప్లవకారులుగా అవాలి - అంటే అర్థం, ప్రతి దానికీ అంగీకారం చూపకుండా, సత్యం ఏది అనేది మీరే కనుగొన డానికి అన్ని విషయాలను తరచి చూడటం. అప్పుడు మాత్రమే మీరు ఒక నూతన ప్రపంచాన్ని సృష్టించకలుగుతారు. లేదంటే, మీరు మరొక పేరుతో పిలిచినా సరే, దుర్బరవేదనలతో, విధ్వంసంతో నిండిన ఈ ప్రపంచాన్నే, ఇప్పటి వరకు ఈ విధంగానే ఆగకుండా నడుస్తూ ఉన్న ప్రపంచాన్నే, ఇక ముందు కూడా శాశ్వతంగా కొనసాగేటట్లు మీరు చేస్తారు.

అయితే సాధారణంగా మనం చిన్న వయసులో ఉన్నప్పుడు ఏం జరుగుతూ ఉంటుంది? అమ్మాయిలు పెళ్లిళ్ళు చేసుకుంటారు. పిల్లల్ని కంటారు. క్రమంగా వడివి, రాలిపోతారు. అబ్బాయిలు పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యాక, జీవనోపాధి సంపాదించాలి కాబట్టి, ఉద్యోగాలు వెతుక్కుంటారు. ఆ

ఉద్యోగాలకు అనుగుణంగా వారు లొంగిపోయి ఉంటారు. వారికి ఇష్టం ఉన్నా సరే లేకపోయినా సరే, ఒక వృత్తిని చేపట్టవలసిన నిర్బంధానికి లోనవుతారు. పెళ్లి చేసుకొని ఉండటం వల్ల, సంతానం కలగడం వల్ల వారి బాధ్యతలు వారిని ఈడ్చుకొని వెళుతూ ఉంటాయి. అందువల్ల తమకు పెద్దవారు చెప్పినట్టే చేయవలసి వస్తుంది. కాబట్టి తిరుగుబాటుతత్వం, విచారణ చేసే తత్వం, అంతర్గతంలో అన్వేషించాలని వారికి ఉండే విప్లవాత్మకమయిన భావాలన్నీ అణగారి పోతాయి. ఎందుకంటే - జీవిత భారం వారికి తలకు మించినదవుతుంది కాబట్టి. వారు ఆఫీసుకి వెళ్ళాలి, అక్కడ ఒక పై అధికారి ఉంటాడు. అతడు ఇది చేయమనీ, అది చేయమనీ అంటే అవి చేసి తీరాలి. ఇక క్రమక్రమంగా విచారణ శీలత్వం, తిరుగుబాటు చేసే భావాలు, పూర్తిగా విభిన్న మయిన జీవిత విధానాన్ని సృష్టించాలనే ఉత్సాహం అన్నీ సంపూర్ణంగా హరించుకొని పోతాయి. అందువల్లనే మొదటి నుండి, బాల్యం నుండి ఆరంభం చేసుకొని పైదాకా తిరుగుబాటు తత్వం ఉండటం అనేది చాలా ముఖ్యం.

చూడండి. మతం, నిజమయిన మతం అంటే దైవాన్ని కనుగొనడానికిగాను చేసే తిరుగుబాటు. అంటే అర్థం, సత్యాన్ని తానే స్వయంగా ఆవిష్కరించుకోవడం. మనం పవిత్ర గ్రంథాలు అని చెప్పుకొనేవాటిని, అవి ఎంత ప్రాచీనమయినవి అయినా, ఎంత పూజనీయ వైనవి అయినా సరే, వాటిని కేవలం అంగీకరించడం కాదు మతం అంటే.

ప్రశ్న: విద్యా విధానం గురించి రచించిన మీ పుస్తకంలో ఆధునిక విద్యా విధానం పూర్తిగా అపజయం పొందినట్లుగా సూచించారు. దీనిని మీరు వివరించాలని కోరుతున్నాను.

కృష్ణమూర్తి: సరే! అది అపజయం కాదా? మీరు బయటకు వీధిలోకి వెళ్ళినప్పుడు పేదవాడిని చూస్తున్నారు. భాగ్యవంతుడిని చూస్తున్నారు. మీరు మీ చుట్టూ పరికించి చూసినప్పుడు, ప్రపంచ మంతటా కూడా ఈ విద్యావంతులం అని చెప్పుకునే వారందరూ పోట్లాడుకుంటూ, కయ్యాలాడుకుంటూ,

యుద్ధాలలో ఒకరిని మరొకరు చంపుకుంటూ ఉండటం చూస్తారు. ప్రస్తుతం సమస్త మానవులకూ ఆహారం, దుస్తులు, ఆశ్రయం సమకూర్చడానికి తగినంత శాస్త్రవిజ్ఞానం మనవద్ద ఉన్నది. అయినా మనం అందరికీ అన్నీ సమకూర్చడం లేదు. ప్రపంచంలో ఉన్న రాజకీయవేత్తలు, ఇతర నాయకులు అందరూ విద్యావంతులే. వారికి బిరుదులు, డిగ్రీలు, టోపీలు, గౌన్లు ఉన్నాయి. వారిలో డాక్టర్లు, శాస్త్రజ్ఞులు ఉన్నారు. అయినా వీరంతా కలిసి మనిషి సుఖసౌఖ్యాలతో నివసించగల ప్రపంచాన్ని సృష్టించలేదు. కాబట్టి ఆధునిక విద్యావిధానం అపజయం పొందింది. పొందినట్లు కాదా? మీరు కనుక అదే పాత పద్ధతిలో విద్యని అభ్యసించడం లోనే తృప్తి చెందేటట్లుయితే, మీరు జీవితాన్ని మరో ఘోరమయిన తప్పులతడకగా చేసి వేస్తారు.

ప్రశ్న: మా తల్లితండ్రులు మా మేలు కోరుతుంటారు. కాబట్టి, వారు అనుకున్న ప్రణాళికలో మేము ఎందుకు ఇమిడిపోగూడదో నేను తెలుసుకోవచ్చునా?

కృష్ణమూర్తి: మీరు మీ తల్లితండ్రులు తయారు చేసిపెట్టిన పథకాల్లో, అవి ఎంత యోగ్యత కలవి అయినాసరే, ఎంత మహత్వ పూర్ణమయినవి అయినా సరే, ఎందుకు ఇమిడిపోవాలి? మీరు వట్టి బంకమట్టి ముద్దలు కాదు. వట్టి ఇసుక. సిమెంటు మిశ్రమం కాదు. ఒక మూసలో మిమ్మల్ని అచ్చుపోయడానికి. మీరు కనుక అందులో ఇమిడిపోతే, మీరు ఏమయిపోతారు? అందరూ అంటూ ఉంటారే మంచి అమ్మాయి అనీ, మంచి అబ్బాయి అనీ, అట్లా అవుతారు. ఆ తరువాత ఏమిటి? మంచిగా ఉండటం అంటే అర్థం ఏమిటో మీకు తెలుసునా? మంచితనం అంటే కేవలం సమాజం చెప్పినట్లు చేయడం కాదు. మీ తల్లితండ్రులు చెప్పినట్లు చేయడమూ కాదు. మంచితనం అనేది వీటికంటే పూర్తిగా విభిన్నమయినది కదా? మీకు తెలివి, వివేకం ఉన్నప్పుడే, మీలో ప్రేమభావం ఉన్నప్పుడే, మీలో భయం లేనప్పుడే మంచితనం అనేది ఊపిరి పోసుకుంటుంది. మీరు భయపడుతూ కనుక

ఉంటే మంచితనంగా ఉండలేరు. సమాజం మీ నుండి కోరినది చేసి మీరు పరువు మర్యాదలు పొందవచ్చు - అప్పుడు మీకు సమాజం పూలదండ వేస్తుంది. మీరు ఎంత మంచివారు అని పొగడుతుంది. అయితే పరువు మర్యాదలు కలిగి ఉండటం మాత్రమే కాదు మంచిగా ఉండటం అంటే.

చూడండి, మనం చిన్న వయసులో ఉన్నప్పుడు ఇమిడిపోవాలని కోరుకోము. అయితే మరో పక్కన మంచిగా ఉండాలనీ కోరుకుంటాం. అందరితో సౌజన్యంతో, సామరస్యంగా ఉండాలనీ కోరుకుంటాం. ఔదార్యంతో ఉండాలనీ, దయగల పనులు చేయాలనీ కోరుకుంటాం. అయితే వీటన్నింటికి అర్థం మనకు తెలియదు. మనం 'భయపడుతూ ఉంటాం' కాబట్టి 'మంచిగా' ఉంటాం. మన తల్లితండ్రులు. 'మంచిగా ఉండు' అని మనతో అంటారు. మనలో చాలా మందిమి మంచిగా ఉంటాం. అయితే ఇటువంటి 'మంచితనం' అంటే మాత్రం మనకోసం పెద్దవారు తయారు చేసి ప్రణాళికలను అనుసరించి జీవించడమే.

ప్రశ్న: ఆధునిక విద్యావిధానం అపజయం పొందిందని మీరు అంటున్నారు. అయితే రాజకీయవేత్తలు కనుక విద్యావంతులు కాకపోతే, వారు ఇంతకంటే మంచి ప్రపంచాన్ని సృష్టించి ఉండేవారని మీరు అనుకుంటారా?

కృష్ణమూర్తి: ఈ విధమయిన విద్యను వారు ఎన్నడూ అభ్యసించి కనుక ఉండకపోతే, వారు ఇంతకంటే మంచి ప్రపంచాన్ని సృష్టించి ఉండలేరు అనీ నేను గట్టిగా చెప్పలేను. ప్రజలను పరిపాలించడమంటే అర్థం ఏమిటి? రాజకీయ వేత్తలు అసలు చేయవలసినది అదే కదా - ప్రజలను పరిపాలించడం. కాని, వారికి ఆకాంక్ష పరత్వం ఎక్కువ. వారికి అధికార బలం కావాలి. హోదా కావాలి. అందరూ వారికి గౌరవ మర్యాదలు ఇవ్వాలి అని అనుకుంటారు. తాము నాయకులు అవాలి. తమకే అగ్రాసనం కావాలి అని కూడా కోరుకుంటారు. వారు ప్రజలను గురించి ఆలోచించడం లేదు, తమని గురించో, తమ పార్టీలను గురించో వాళ్ళు ఆలోచిస్తూంటారు. పార్టీలు అంటే విస్తరింపబడిన వారి

స్వార్థ ప్రయోజనాలే. ఇండియాలో నివసిస్తున్నా, జర్మనీలో, రష్యాలో, అమెరికాలో, చైనాలో ఎక్కడ నివసిస్తున్నా సరే మానవులు మానవులే. అయితే చూడండి, దేశాలను బట్టి మానవులను విభజించడం వలన, మరింత ఎక్కువ మంది రాజకీయవేత్తలకు పెద్ద పెద్ద పదవులు లభిస్తాయి. అందువలన ప్రపంచం అంతా కలిపి ఒక్కటే అని ఆలోచించడంలో వారికి ఆసక్తి ఉండదు. వారు 'విద్యావంతులే', వారికి చదవడం వచ్చు, వాదించడం తెలుసు, మంచి పౌరులుగా ఉండటం గురించి వారు తుదీ మొదలూ లేకుండా మాట్లాడగలరు - అయితే, అగ్రాసనం మాత్రం వారికే ఇచ్చి తీరాలి. ప్రపంచాన్ని విభజించడం, యుద్ధాలను సృష్టించడం - అదేనా మనం విద్యా విధానం అని పిలిచేది? ఇదంతా చేస్తున్నది రాజకీయ వేత్తలు ఒక్కరే కాదు. మనం అందరమూ చేస్తున్నాం. కొంత మందికి యుద్ధం కావాలి. ఎందుకంటే యుద్ధం వారికి లాభాలు తెచ్చిపెడుతుంది కాబట్టి. అందువల్ల సవ్యమైన విద్య నేర్చుకోవలసినది ఒక్క రాజకీయ నాయకులు మాత్రమే కాదు.

(‘ముందున్న జీవితం’ నుండి)

అలవాట్లు ఎందుకు చేసుకుంటాం?

ఒకరి ప్రశ్న: అలవాట్లను ఆపివేయాలి. అది ఎలా చేయగలుగుతాం? నాకు ఉన్న అలవాట్లను ఎలా మానుకోవాలి?

కృష్ణమూర్తి: అలవాటులో ఉన్న ఆ ప్రక్రియను మొత్తం కనుక మనం అర్థం చేసుకోగలిగితే అప్పుడు ఈ అలవాట్ల తయారీనే ఆపివేయగలుగుతాం. ఏదో ఒక్క అలవాటును తీసుకొని దానిని మానడం ఒక రకంగా చూస్తే తేలిగ్గానే చేసేయ్యచ్చు. అయితే ఇది సమస్యను పరిష్కారం చేయడం కాదు. మనందరికీ రకరకాల అలవాట్లు ఉంటాయి. వాటి గురించి మనకు తెలిసి ఉండచ్చు, లేదూ బొత్తిగా ఆ స్పృహ లేకపోనూ వచ్చు. అందుచేత మనసు అలవాటులో చిక్కొని పోయి ఉన్నదా అనేది మనం కనిపెట్టాలి. అసలు మనసు ఈ

అలవాట్లను ఎందుకు చేసుకుంటున్నదీ అనేది కూడా కనిపెట్టాలి.

చాలా వరకు ఈ ఆలోచించడం అనేది కూడా అలవాటుగా అయిపోయింది కదూ? ఒక ప్రత్యేకమైన తీరులో ఆలోచించాలని మనకు చిన్నప్పటి నుండి నేర్పించారు. ఒక క్రైస్తవుని గానో కమ్యూనిస్టుగానో హిందూగానో ఆలోచించాలని నేర్పించారు. ఆ గీత ఏ మాత్రం దాటాలన్నా మనకు ధైర్యం చాలదు. ఎందుకంటే ఆ గీత దాటడమంటేనే భయం. అందుచేత మనం ఆలోచించేది అంతా ఎక్కువగా అలవాటైన తీరులోనే ఉంటుంది. నిబద్ధతకు లోనై ఉంటుంది. మన మనసులు బాగా లోతుగా స్థిరపడిపోయి ఉన్న గాటిలోనే పడి పని చేస్తుంటాయి. ఇక పైపైగా ఉండే అలవాట్లు కూడా ఉంటాయి. వీటిని అదుపులో పెట్టాలని సహజంగానే మనం ప్రయత్నిస్తూ ఉంటాం.

సరే, మనను అలవాటు ధోరణిలో ఆలోచించడం కనుక పూర్తిగా ఆపివేస్తే అప్పుడు ఈ పైపైగా ఉండే అలవాటు అనే సమస్యను మనం చాలా విభిన్నమైన రీతిలో ఎదుర్కోవచ్చు. అర్థమవుతున్నది కదూ? మీ మనసు అలవాటైన తీరులోనే ఆలోచిస్తున్నదా అనేది కనిపెట్టాలని కనుక మీరు విచారణ చేస్తుంటే, నిజంగానే ఈ విషయం గురించి మీలో అక్కర ఉంటే అప్పుడు - ఉదాహరణకి పొగ తాగడం అనే అలవాటుకు ఒక పూర్తిగా విభిన్నమైన అర్థం సృష్టిస్తుంది. అంటే, అలవాటు అనే మొత్తం ప్రక్రియను శోధించాలని, దాని లోపలి లోతుల్లోకి వెళ్లి విచారణ చేయాలనీ నిజంగానే మీకు ఆసక్తి ఉంటే అప్పుడు పొగ తాగే అలవాటును చాలా విభిన్నమైన తీరులో పరికిస్తారు. ఈ అలవాటును వదిలేయాలని, ఒక్క పొగ తాగే అలవాటునే కాదు, అలవాటుగా ఆలోచించే ధోరణి అనే ఆ మొత్తం ప్రక్రియనే వదిలేయాలని మీకు నిజంగా ఉంటే, అంతర్గతంగా కూడా ఈ విషయంలో సుస్పష్టత ఉంటే, చేయి జాపి సిగరెట్టును అందుకునే ఆ యాంత్రికమైన కదలికతో పోరాడే ప్రయత్నం చేయరు. అలాగే తక్కినవి కూడా. ఎందుకంటే ఆ ఒక్క అలవాటును మానాలని మీరు చేసే పోరాటమే ఆ అలవాటుకు ఇంకా ఎక్కువ

బలాన్ని ఇచ్చి ప్రాణం పోస్తుంది. మీరు కనుక సావధానత చూపుతే, ఆ అలవాటుతో పోరాడకుండా ఆ అలవాటు ఎడల ఎరుకతో ఉంటే అప్పుడు ఆ అలవాటుకు క్రమేణా కాలం చెల్లిపోతుంది. అందుచేత మనను అప్పుడు ఆ అలవాటును గురించే తలపోస్తూ ఉండదు. ఇది మీకు అర్థమవుతున్నదో లేదో?

పొగ తాగేయడం ఆపేయాలని నాలో ఉన్నది. ఇది అంతర్గతంగా చాలా స్పష్టంగానే ఉన్నది. అయితే అనేక సంవత్సరాలుగా ఈ అలవాటు నాలో పాతుకొని పోయి ఉన్నది. ఈ అలవాటుతో నేను యుద్ధం చేయాలా?

ఒక అలవాటుతో నేను యుద్ధం చేయడము అంటే దానికి ఇంకా ప్రాణం పోస్తున్నాననమాట. దయచేసి ఇది అర్థం చేసుకోండి. దేనితోనైనా సరే నేను పోరాడుతుంటే దానికి ప్రాణం పోసి పోషిస్తున్నట్లు. ఒక భావనతో నేను పోరాడుతుంటే ఆ భావనకు ప్రాణం పోసి పెంచుతున్నట్లు అవుతుంది. నేను మీతో పోరాడుతుంటే మీరు తిరిగి నాతో పోరాడే ప్రాణశక్తిని జీవబలాన్ని మీకు ఇస్తున్నాననమాట. ఇది చాలా సుస్పష్టంగా మనం చూడాలి. అలవాటు అనే ఆ మొత్తం సమస్యను, ఏదో ఒక ప్రత్యేక అలవాటును కాదు, మొత్తం సమస్యను నేను పరికించి చూస్తున్నప్పుడే స్పష్టత కలుగుతుంది. అప్పుడు నేను అలవాటును ఎదుర్కోవడం పూర్తిగా మరో స్థాయిలో జరుగుతుంది.

అందుచేత, ఇప్పుడు ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఎందుకని మనను ప్రతిదానినీ అలవాటు కింద చేసుకుంటుంది? సంబంధ బాంధవ్యాలను అలవాటు చేసేస్తుంది. భావజాలాలను అలవాటు చేసుకుంటుంది. నమ్మకాలను మొదలైన వాటిని కూడా ఒక అలవాటు కింద చేసుకుంటుంది. ఎందుకని?

ఎందుకంటే, ప్రధానంగా మనను కోరుకునేది తను భద్రంగా ఉండాలని. తను సురక్షితంగా ఉండాలి, శాశ్వతంగా ఉండాలి అని. అవునా కాదా? అనిశ్చితంగా ఉండటం మనసుకు బొత్తిగా ఇష్టం ఉండదు. భరించలేదు. అందుకని భద్రత కోసం ఒక సాధనంగా

అలవాట్లు ఉండాల్సిందే, అప్పుడే తనకు రక్షణ ఉంటుందని మనను అనుకుంటుంది. సురక్షితంగా ఉన్న మనసు ఇక అలవాట్ల నుండి ఎప్పటికీ బయటపడలేదు. పూర్తిగా అభద్రతలో ఉన్న మనసే అది చేయగలుగుతుంది. అంటే మానసిక రోగిగా తయారవడమో, చికిత్స కోసం మనోవ్యాధుల హాస్పిటల్ లో ఆశ్రయం పొందడమో కాదు. ఏ రక్షణ లేకుండా పూర్తిగా అభద్రతలో ఉన్న మనసే అనిశ్చితిలో ఉన్న మనను, శోధిస్తున్న మనను. అది నిరంతరాయంగా తెలుసుకుంటూ ఉన్న మనను, ప్రతి ఒక్క అనుభవానికి, తనకై ఆర్జించుకున్న ప్రతి ఒక్కదానికి మరణించి పోతున్న మనను. అటువంటి మనను ఏదీ తెలియని స్థితిలో ఉంటుంది కాబట్టి - ఆ మనను అలవాట్ల నుండి విముక్తమవగలుగుతుంది. ఇదే అత్యున్నతమైన ఆలోచనా తీరు.

(యాజ్ వన్ ఈజ్ నుండి; పుటలు 80-81)

అన్ని మతాలకు అతీతంగా ఒకరు

వచ్చి నన్ను నీవు క్రీస్టియనువా, హిందూవా అని అడిగారు. అన్ని మతాలను కలగలుపు చేసి ఒక గందరగోళపు మిశ్రమాన్ని నేను నేర్పిస్తున్నానా అని కూడా అడిగారు. నేను హిందువును కాదు, క్రైస్తవుడినీ కాదు. అంతేకాదు, అసలు నేను ఏ మతానికీ చెందనని కూడా చెప్పాను.

క్రీస్టియను అంటే ఏమిటి, హిందువు అంటే ఏమిటి? కొన్ని కొన్ని సిద్ధాంతాలను, కొన్ని మూఢాచారాలను, నమ్మకాలను వారు పాటిస్తూ ఉంటారు. అంతేనా? బౌద్ధం కాని హిందుమతం కాని, క్రైస్తవం కాని బోధించే ప్రాథమిక సూత్రాలు ఒక్కటే కదూ? ఇంద్రియాలకు లోబడి పోకండి. ఐహిక ప్రపంచంలో మునిగిపోకండి. స్వంతానికి కావాలి అనుకోకండి. ప్రేమించండి, స్వార్థం ఏ రూపంలో ఉన్నా సరే దానిని త్రోసి పారేయండి. పరమార్థతత్వం కోసం అన్వేషించండి. ఇంకా ఇటువంటివి. అటువంటప్పుడు మనం ఈ మతం అనీ, ఆ మతం అనీ ఎందుకని చెప్పుకుంటాం? ఇలా అనడం జాతీయవాదం లాగే మనుష్యులను విడదీస్తుంది. విద్వేషాలను,

గందరగోళాలను సృష్టిస్తుంది. శతాబ్దాల తరబడి పేరుకొని పోయిన పూజా తతంగాలు, ఆచారాలు, నమ్మకాలు, చీకట్లో మునిగి ఉండే గర్భగుడులు, మంత్రాలు వల్లించే పూజారులు - వీటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యం వచ్చింది. వీటికి ప్రాముఖ్యత ఎక్కువైంది తప్ప ప్రేమగా ఉండటం, దయా దాక్షిణ్యాలు క్షమ చూపడం, చంపడం కూడదు - అనే వాటికి ప్రాధాన్యం తగ్గిపోయింది.

ప్రపంచాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చేశాం. జాతీయవాదంతో, వర్ణవివక్షలతో, అసంఖ్యాకమైన మతాలు, మత శాఖలతో మానవులను విభజించి వేశాం. అన్నింటిలో ఉన్న సారాన్ని తీసుకొని ఒక్కటి చేయడం లేదు. పైగా అది తీసుకొని కూడా ముక్కలు ముక్కలుగా విభజించి వేయడం. తమదే పై చేయి అంటూ పెత్తనం చేయడం, పీడించడం. వీటివల్ల సంఘర్షణ, ద్వేష భావాలు ఎక్కువై పోయాయి. యుద్ధాలకు గల కారణాలలో ఇది ఒకటి.

ఉన్నది ఒక యధార్థత మాత్రమే. పరమమైనది ఒక్కటే. అది అద్వితీయమైనది. ఉన్నది ఒకే ఒక మానవాళి. ఒకటే ధర్మం, ఒకే సత్. దీనిని గ్రహించడానికి, దీనిని చేరుకోవడానికి మీలోనే మార్గం ఉన్నది తప్ప ఎక్కడో లేదు. మరెవరి లోనో లేదు. మీ విడుదలను మీరే వెతుక్కోండి. అప్పుడే ప్రపంచాన్ని దానిలో గల గందరగోళం నుండి, దానిలో గల సంఘర్షణల నుండి విడిపించ గలుగుతారు. ప్రపంచాన్ని దానిలో ఉన్న దుఃఖాల నుండి, ద్వేషాల నుండి విముక్తం చేయగలుగు తారు. ఎందుకంటే ప్రపంచం అంటే మీరే. మీ సమస్యే ప్రపంచపు సమస్య అవుతున్నది. మీ నమ్మకాలను, మీ చిల్లర దేవుళ్ళను, మీ జాతీయ వాదాలను, మీ ఆస్తిపాస్తులను, మీ నాయకులను గట్టిగా పట్టుకొని మీరు వేలాడుతుంటే అప్పుడు గందరగోళంతో, సంఘర్షణలతో నిండిన ప్రపంచాన్నే మీరు తయారు చేసుకుంటారు. అనేక మత శాఖలతో, వర్ణ వివక్షలు, మత విభేదాలతో కూడిన దురభిప్రాయాలతో నిండిపోయి, ఆర్థికమైన, సిద్ధాంతపరమైన

సరిహద్దులు గీసుకున్న ప్రపంచాన్నే సృష్టించుకుంటారు. ఇదంతా వేర్పాట్లను, విభజనలను ఎక్కువ చేసి, దుర్మార్గాలను పెంచి పోషిస్తుంది. లెక్కలేనన్ని ఘోరమైన విపత్తులను తెచ్చి పెడుతుంది. అల్పమైన పైపై విషయాలను మనం త్రోసి పారేయాలి. పక్కదారి పట్టించే ఈ వ్యాపకాలను, మనలను మాయబుచ్చే ఈ స్వీయ సౌఖ్యాలను త్రోసి వుచ్చాలి. సవ్యమైన ఆలోచనా తీరును అలవరుచుకోవాలి. స్వీయజ్ఞానం ద్వారా సవ్యమైన ఆలోచనా తీరు కలుగుతుంది. స్వీయజ్ఞానం ఏ సూత్రాల పైనా ఆధారపడి ఉండదు. మన ఆలోచనల ఎడల, మన మనోభావాల ఎడల, మన చర్యల ఎడల, మన ప్రతిచర్యల ఎడల, మన లోపల ఉన్న ద్వంద్వాలు అన్నింటి ఎడల నిరంతరమైన ఎరుక కలిగి ఉండటం వల్ల మాత్రమే స్వీయజ్ఞానం కలుగుతుంది. స్వీయజ్ఞానంలో నుండి సదాలోచన ఉదయిస్తుంది. సవ్యమైన అవగాహన కలుగుతుంది. సత్ ఆలోచన రావాలంటే సవ్యమైన వృత్తి వ్యాపకం ఉండి తీరాలి. మన చర్యలు కొన్నింటిని బహిష్కరించి కొన్నింటిని స్వీకరిస్తూ ఉండకూడదు. ఎందుకంటే

స్వీయజ్ఞానం మేధా సంబంధిత జ్ఞానం కాదు. మేధా సంబంధితమైనది వేరు చేస్తుంది. అది పరిమితమైనది, సంకుచితమైనది. తనను తాను అర్థం చేసుకోవడంలో సమస్త సంపూర్ణతను ఆకళింపు చేసుకోవడం ఉంటుంది.

పరమమైన దానిని గ్రహించాలంటే మిమ్మల్ని మీరు అవగాహన చేసుకోవడం ఆరంభించండి. ఈ అవగాహన మరొకరి ద్వారా లభించేది కాదు. చర్చి ద్వారా కాని, ఒక వ్యవస్థ, సంఘం ద్వారా కాని అది లభించదు. మీలోని తృప్తి, ఆరాటం ఎడల ఎరుకగా ఉండటం ద్వారా మాత్రమే లభిస్తుంది. ఇంద్రియ సౌఖ్యాల కోసం, ప్రాపంచికత కోసం, వ్యక్తిగతమైన శాశ్వతత్వం కోసం తృప్తి, ఐశ్వర్యమూ అధికారమూ కీర్తి ఆధిపత్యమూ కావాలని ఆరాట పడటమూ, మహత్వాలు, మార్మికతలు, తాంత్రికతా వంటివీ దుఃఖానికి దారి తీస్తాయి. మిమ్మల్ని మీరే రక్షించుకోవాలి తప్ప ఎవరో వచ్చి రక్షించరు. ఈ బంధనాల నుండి ఈ దాస్యాల నుండి విముక్తి ద్వారా వివేకం కలుగుతుంది. ఆ వివేకం పరమోన్నతతత్వానికి తలుపులు తెరుస్తుంది.

(‘ద వల్ట్ విధిన్’ నుండి)

Published in August, December & April

Periodical

Registered with The Registrar of Newspapers for India under No. TNTEL/2006/19442

If undeliveral please return to :
KRISHNAMURTI FOUNDATION INDIA
Vasanta Vihar, 124, 126 (Old No. 64,65)
Greenways Road, Chennai - 600 028.
Tel : 24937803/24937596
E-mail: publications@kfionline.org
Websites: www.kfionline.org/www.jkrishnamurti.org